

A Kúria

Jogegységi Panasz Tanácsa

9/2023. Jogegységi határozat

(Jpe.IV.60.038/2023/12. szám)

A végrehajtási záradékkal ellátható közjegyzői okiratba foglalt követelés elévüléséről

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Kúria Gfv.III. számú tanácsának előzetes döntéshozatali indítványa alapján lefolytatott jogegységi eljárásban meghozta a következő

jogegységi határozatot:

1. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 327. § (1) bekezdésében felsorolt cselekmények akkor is megszakítják a követelés elévülését, ha a közjegyzői okiratba foglalt követelés végrehajtási záradékkal történő ellátásának a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 23/C. § (1) és (2) bekezdése szerinti feltételei fennállnak.
2. A követelés elévülésének megszakítására a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 327. § (1) bekezdése az irányadó abban az esetben is, ha fennállnak a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal történő ellátásának a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 23/C. § (1) és (2) bekezdése szerinti feltételei, de a jogosult a közvetlen végrehajtás helyett a követelését perben érvényesíti.
3. A Kúria Gfv.III. ítélkező tanácsa eltérhet a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett Pfv.20.910/2020/8. számú határozattól és az azzal azonos tartalmú egyéb határozatoktól, amelyek a továbbiakban kötelező erejüként nem hivatkozhatóak.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Kúria előtt Gfv.III.30.137/2022. számon folyamatban lévő perben az eljáró tanács (a továbbiakban: indítványozó tanács) a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 33. § (1) bekezdés *b*) pontjában biztosított jogkörben eljárva a 32. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján előzetes döntéshozatali indítványt terjesztett elő

a jogegység érdekében, mert el kíván térni a Kúria Pfv.20.910/2020/8. számon közzétett határozatától.

- [2] Az indítványozó tanács a következő kérdésekben kérte a Jogegységi Panasz Tanács állásfoglalását: Ha a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátásának a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 23/C. § (1) és (2) bekezdése szerinti feltételei fennállnak, a követelés elévülését a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 327. § (1) bekezdésében felsorolt cselekmények megszakíthatják-e, vagy ilyen esetben csak a 327. § (3) bekezdése szerint szakítható meg az elévülés? Ha a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátásának a Vht. 23/C. § (1) és (2) bekezdése szerinti feltételei fennállnak, de a jogosult közvetlen végrehajtás helyett a követelését perben érvényesíti, a követelés elévülésének megszakítására a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése irányadó-e?
- [3] Az indítványozó tanács előtt folyamatban lévő ügy tényállása szerint a felperes a 2005. július 6-án megkötött szerződéssel deviza alapú, jelzáloggal biztosított kölcsönt nyújtott az alperesnek. Az alperes és a másik zálogkötelezett – akinek azóta bekövetkezett halála folytán a követelés fedezetéül szolgáló és jelzálogjoggal terhelt ingatlanok egyedüli tulajdonosa az alperes – a szerződés alapján, 2005. július 6-án, közjegyzői okiratba foglalt, egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek. Az alperes fizetési késedelme miatt a felperes 2009. október 30-án a kölcsönszerződést magánokiratba foglaltan felmondta, amelyet az alperes 2009. november 20-án vett át. A felmondás tényét utóbb, egy 2014. július 21-én kiállított közjegyzői okirat is rögzítette, amelyet a magánokiratba foglalt felmondással együtt 2014. augusztus 7-én kézbesítettek az alperes részére. A közjegyző 2015. február 27-én az egyoldalú kötelezettségvállalásról szóló nyilatkozatot végrehajtási záradékkal látta el, amelynek alapján az alperes ellen végrehajtás indult, de a bíróság azt – 2017. szeptember 13-án – jogerős határozatával megszüntette. Az egyoldalú kötelezettségvállalásról szóló nyilatkozatot a közjegyző 2018. január 28-án ismételten végrehajtási záradékkal látta el, de utóbb ezt jogerős végzésével törölni rendelte. A felperes zálogjogosult javára utolsó alkalommal 2012. évben foganatosítottak végrehajtói intézkedést az alperessel szemben. A felperes a 2009. november 20-án, 2014. szeptember 4-én, 2015. augusztus 31-én és 2017. augusztus 18-án kézbesített fizetési felszólításokban írásban szólította fel az alperest a tartozása megfizetésére, aki a felhívásoknak nem tett eleget.
- [4] A felperes keresetében az ingatlanokat terhelő jelzálogjoga alapján kérte annak tűrésére kötelezni az alperest, hogy kamatokkal növelt követelése a perbeli ingatlanokból végrehajtás útján kielégítést nyerjen. Az alperes a kereset elutasítását kérte, hivatkozott a követelés elévülésére, amely így a jelzálogjog megszűnését is eredményezte.
- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetnek helyt adott; az elévülési kifogás tekintetében arra hivatkozott, hogy a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján az adósnak kézbesített fizetési felszólítások megszakították a követelés elévülését. Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. A jogerős ítélet indokolásában kifejtette, hogy a kialakult bírói gyakorlat szerint a végrehajtási záradékkal ellátható okirat alapján közvetlenül végrehajtható követelés elévülésének megszakítására kizárólag a régi Ptk. 327. § (3) bekezdése szerinti végrehajtási cselekmények alkalmasak.

- [6] A jogerős ítélettel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmében a felperes előadta, hogy az sérti a régi Ptk. 327. §-ának (1), (2) és (3) bekezdéseit, és jogkérdésben eltér a Kúria Pfv.20.360/2013/6. számú határozatától is. Elévülést megszakító eljárás nem folyt, így a régi Ptk. 327. § (3) bekezdése nem volt alkalmazható, de az ügyben nem álltak fenn korábban a végrehajtási záradék kiállításának feltételei sem, mert az egyoldalú kötelezettségvállalásról szóló nyilatkozat a teljesítési határidőt nem határozta meg, a felmondás hatályosulását közokirat nem tanúsította.
- [7] Az indítványozó tanács álláspontja szerint abból, hogy a végrehajtási záradékkal ellátható közjegyzői okirat alapján a követelés közvetlenül végrehajtható, nem következik az, hogy a követelés elévülésének megítélése során a régi Ptk. 327. § (3) bekezdésének rendelkezéseit kell alkalmazni. A régi Ptk. hatályba lépésekor a régi Ptk. 327. § (4) bekezdése kizárólag akkor volt alkalmazható, ha a követelés és így a végrehajtási jog elévülése 1.) korábban már legalább egyszer megszakadt, 2.) az elévülést legutóbb valamely arra alkalmas, tehát a követelés érvényesítésére irányuló eljárás szakította meg és 3.) ez az eljárás jogerősen befejeződött. A régi Ptk. elévülés megszakítására vonatkozó szabályai 1978. március 1. napjával csekély mértékben módosultak, ekkor került át a 327. § (4) bekezdésében megfogalmazott szabály a (3) bekezdésbe, és „az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezése” fordulat helyébe a „ha az elévülést megszakító eljárás során végrehajtható határozatot hoztak” fordulat került. A módosítás oka az lehetett, hogy nem csak jogerős határozatok lehetnek végrehajthatók (pl. előzetes végrehajthatóság). A módosítással tehát a harmadik feltétel változott meg annyiban, hogy az eljárás jogerős befejezése helyett a végrehajtható határozat meghozatala szükséges a szabály alkalmazásához. A feltételek azonban közjegyzői okiraton alapuló végrehajtás esetén nem állnak fenn, azaz a jogalkotó e jogszabályi rendelkezés alkalmazhatóságát csak a végrehajtható határozatokhoz akarta kötni, a záradékolható okirat nem tekinthető határozatnak.
- [8] Az indítványozó tanács az előtte folyamatban lévő eljárást a Bszi. 32. § (2) bekezdése alapján a jogegységi eljárás befejezéséig felfüggesztette.
- [9] A felperes nyilatkozatában egyetértett az indítványozó tanács álláspontjával, kiemelte, hogy ilyen esetben nem teljesülnek a régi Ptk. 327. § (3) bekezdésében írt feltételek és nem alkalmazható a Vht. 13. § (1) és (5) bekezdése sem. A követelés jogosultja nem köteles a Vht.-ben megjelölt okiratok záradékkal való ellátását kérni, belátása szerint keresetlevelet is benyújthat vagy fizetési meghagyás kibocsátását kérheti. A Kúria Pfv.20.910/2020/8. számú ítélete szerinti értelmezés kettős elévülést jelent, amely jogbizonytalanságot eredményez az ilyen perekben.
- [10] Az alperes álláspontja szerint az elévülés megszakítására a közjegyzői okiratba foglalt követelés végrehajthatóvá válását követően csak a végrehajtási cselekmények alkalmasak. Garanciális eljárás hiányával nem indokolható az elévülési szabályok enyhítése, utalt a BH2014.5.151. számú eseti döntésre, és így arra, hogy ha van mód végrehajtási kényszer közvetlen alkalmazására, akkor csak a végrehajtási cselekményt lehet olyan célravezető jogérvényesítési lépésnek tekinteni, amely az elévülés megszakítását eredményezheti. Nincs lehetőség arra, hogy a jogosult, saját döntése alapján, áttérjen a számára kedvezőbb elévülési szabályok alkalmazására. Amennyiben tehát élt a közvetlen végrehajtás lehetőségével – akkor is, ha ez nem vezetett eredményre – egy később indított marasztási perben már nem hivatkozhat a régi Ptk. 327. § (1) bekezdésében foglaltakra.

II.

- [11] A Kúria végrehajtás megszüntetése iránti ügyben benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozott Pfv.20.910/2020/8. szám alatti határozata szerint az a jogosult, akinek közjegyzői okiratba foglalt végrehajtandó követelése van a kötelezettel szemben, a végrehajtás szempontjából ugyanolyan helyzetbe kerül, mint az a jogosult, aki – például peres eljárás eredményeként – rendelkezik végrehajtandó határozattal. Ennek megfelelően a végrehajtási záradékkal ellátható okiratok alapján közvetlenül végrehajtható követelések az okiratban meghatározott határidő elteltével nem csak esedékessé, hanem egyszersmind végrehajthatóvá is válnak. Az ilyen követeléseknél az elévülés kezdeteként ezért egyetlen időpont jöhet számításba: az okiratban meghatározott határidő eltelte. Ettől az időponttól kezdve az ilyen követelések más hatósági eljárás közbeiktatása nélkül, végrehajtás útján közvetlenül kikényszeríthetőek. Ennek megfelelően az elévülés megszakítására ez esetben a régi Ptk. 327. § (3) bekezdése az irányadó. Amennyiben ugyanis lehetőség van végrehajtási kényszer közvetlen alkalmazására, akkor csak a végrehajtási cselekményt lehet olyan célravezető jogérvényesítési lépésnek tekinteni, amely az elévülés megszakítását eredményezi. Ellentétes jogértelmezés esetén a végrehajtási záradékolást követően sem csak végrehajtási cselekmények szakíthatnák meg a végrehajtási jog elévülését, hanem minden, a régi Ptk. 327. § (1) bekezdésében felsorolt jogcselekmény. Kifejtette, hogy abban az esetben, ha a jogosult a közvetlen végrehajtás elrendelése helyett, szükségtelenül ugyan, de ugyanazon kötelezett ellen marasztalás iránti pert kezdeményez, akkor – miután a marasztalási per indítása nem kizárt, de a jogosult a közvetlen végrehajtás számára nyitva álló lehetőségét „félretette” – a perben az elévülés megszakadására már a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése az irányadó, mert a követelés elévülését ilyen esetben nem a közvetlen végrehajtás szempontjából kell megítélni.

III.

- [12] A legfőbb ügyész nyilatkozatában úgy foglalt állást, hogy a régi Ptk. 327. § (3) bekezdése nem irányadó a közjegyzői okiratba foglalt követelés elévülésének megítélésakor. Ha a közjegyzői okiratba foglalt követelés jogosultja nem a közjegyzői záradékolást és a közvetlen végrehajtás kezdeményezését választja, hanem ugyanezen követelés érvényesítése iránt pert indít, a követelés elévülésére a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése az irányadó. Indokai szerint a régi Ptk. 327. § (3) bekezdése nem válik alkalmazhatóvá önmagában azért, mert fennállnak a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátásának a Vht. 23/C. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott feltételei. A közjegyzői okirat esetén ugyanis nem teljesülnek a régi Ptk. 327. § (3) bekezdése szerinti feltételek, a közjegyzői okirat kiállítása nem az elévülési idő alatt, azt megszakító eljárás során történik és a közjegyző eljárása nem minősül az elévülést megszakító eljárásnak. A közjegyző nem határozatot hoz, hanem végrehajtás alapjául szolgáló okiratot állít ki, amely okirat nem azonos a végrehajtható határozattal. [Vht. 13. § (1) és (5) bekezdés.] Nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely kizárná a követelés bírósági úton való érvényesítését akkor, ha fennállnak a Vht. 23/C. § (1) és (2) bekezdése szerinti feltételek, ezért a követelés bírósági úton történő érvényesítése az elévülést a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint megszakítja.

IV.

- [13] A Jogegységi Panasz Tanács álláspontja az indítványban meghatározott elvi jogkérdéssel kapcsolatban a következő:
- [14] A régi Ptk. 327. § (3) bekezdése tartalmának történelmi (jogfejlődési) és nyelvtani értelmezése alapján, figyelemmel a bírósági végrehajtásról szóló jogszabályok rendelkezéseire is – az indítványozó tanács álláspontjának megfelelően – az a következtetés vonható le, hogy a jogszabály, a továbbiakban kifejtettekre tekintettel, tudatosan csak az elévülési időt megszakító eljárás során hozott végrehajtható határozatok esetére szűkítette le ezen rendelkezés alkalmazásának körét.
- [15] Az 1960. május 1-én hatályba lépett régi Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint az elévülést megszakítja a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása – ideértve az egyezséget is –, végül a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése. A régi Ptk. 327. § (3) bekezdése arról rendelkezett, hogy az elévülés megszakadása, illetőleg az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezése után az elévülés újból megkezdődik. A (4) bekezdés értelmében az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezése után az elévülést csak a végrehajtási cselekmények szakítják meg. Rendelkezéseivel a régi Ptk. – a korábbi szabályozástól eltérően – a végrehajtási jog elévülését a követelés elévüléséhez kapcsolta.
- [16] 1978. március 1. napjával a régi Ptk. ezen rendelkezéseit annyiban módosították, hogy a 327. § (2) bekezdés korábbi hatályon kívül helyezésére tekintettel a (3) bekezdés a (2) bekezdés helyére, a (4) bekezdés pedig a (3) bekezdés helyére került, az új (3) bekezdés szövege pedig annyiban módosult, hogy ha az elévülést megszakító eljárás során végrehajtható határozatot hoztak, az elévülést csak a végrehajtási cselekmények szakítják meg. Amennyiben tehát perindítás, fizetési meghagyás kibocsátása szakította meg az elévülést és az eljárásban végrehajtható határozatot hoztak, akkor elévülési időt már nem szakítják meg a régi Ptk. 327. § (1) bekezdésében felsorolt tények, hanem csak a végrehajtási eljárás kezdeményezése, a már megindult végrehajtási eljárás folytatására tett, vagy a folyamatban lévő eljárásban tett intézkedés.
- [17] A jogszabály módosításával tehát az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezése, mint feltétel helyett az elévülést megszakító eljárás során végrehajtható határozat meghozatala vált feltétellé. Ebből – az indítványozó tanács álláspontjának megfelelően – csak annyi következik, hogy a módosítás, gyakorlati tapasztalatok alapján, nem a határozat jogerőre emelkedéséhez, hanem annak végrehajthatóságához kötötte a végrehajtási jog elévülésével kapcsolatos szabályozás érvényesülését.
- [18] A régi Ptk. hatályba lépésekor hatályos, a bírósági végrehajtásról szóló 1955. évi 21. tvr. – lényegében a mai szabályozáshoz hasonlóan – bírósági eljárásban meghozott marasztaló ítélet, végzés, fizetési meghagyás, bíróság által jóváhagyott egyezség stb. esetében végrehajtási lap kiállítását tette lehetővé, míg a 12.-16. §-okban szabályozta azt a lehetőséget, hogy a közjegyző végrehajtási záradékkal lássa el az adott rendelkezésnek megfelelő közjegyzői okiratot. A jogszabály tehát ismerte a közjegyzői okirat végrehajtási záradékolásának intézményét. A jogalkotó a régi Ptk. rendelkezéseit erre figyelemmel hozta

meg és a tvr. 49. §-ban úgy rendelkezett, hogy a végrehajtási jog a végrehajtandó követeléssel együtt évül el.

- [19] A bírósági végrehajtásról szóló 1979. évi 18. tvr. is így rendelkezett, hasonlóképpen megkülönböztetve a végrehajtható okiratok között a végrehajtási lapot és a végrehajtási záradékot; végrehajtási záradékkal a közjegyző láthatta el a jogszabályban megjelölt tartalmú közjegyzői okiratot. A végrehajtási jog az 1979. évi tvr. 48. § (1) bekezdése szerint is a végrehajtandó követeléssel együtt évül el, míg a (4) bekezdés alapján a végrehajtási jog elévülését bármely végrehajtási cselekmény megszakítja.
- [20] A Vht., a korábbi szabályozást fenntartva, a 23/C. §-ában rögzített szabályok alapján – ha a jogszabály szerinti feltételek fennállnak – ugyancsak lehetővé teszi a jogosult kérelme alapján a közjegyzői okiratnak a közjegyző általi végrehajtási záradékkal való ellátását. Ennek megfelelően szintén megkülönbözteti a végrehajtható okiratok között, egyebek mellett, a végrehajtási lapot és a végrehajtási záradékot. Nem változott az sem, hogy a Vht. 57. § (1) bekezdése szerint – összhangban a régi Ptk. rendelkezésével – a végrehajtási jog a végrehajtandó követeléssel együtt évül el, az 57. § (4) bekezdése alapján pedig a végrehajtási jog elévülését bármely végrehajtási cselekmény megszakítja.
- [21] A régi Ptk. és a végrehajtás szabályozásának lényegi változatlansága nem tesz lehetővé tehát a régi Ptk. 327. § (3) bekezdésének nyelvtani értelmezéséből levont alábbi következtetésektől eltérő jogértelmezést.
- [22] A jogalkotó a régi Ptk. 327. § (3) bekezdésében az (1) bekezdés szerinti, az elévülést megszakító bírósági igényérvényesítés vagy azzal egy tekintet alá eső igényérvényesítést szolgáló eljárás lefolytatását követő elévülési szabályokat kívánta megfogalmazni arra az esetre, ha az elévülést megszakító eljárásban végrehajtható határozatot hoztak. A régi Ptk. 327. § (3) bekezdése annak nyelvtani értelmezése szerint a következő konjunktív feltételek fennállása esetén alkalmazható: 1.) az elévülési idő megkezdődött, 2.) az elévülés megszakadt és azt egy, az annak megszakítására alkalmas eljárás megindítása szakította meg és 3.) ebben az eljárásban végrehajtható határozatot hoztak, függetlenül attól, hogy az jogerős-e vagy sem.
- [23] Az 1.) feltétel különösebb értelmezést nem igényel. Az elévülés kezdete a régi Ptk. 326. § (1) bekezdése alapján a követelés esedékessé válásának időpontja.
- [24] A közjegyzői okiratba foglalt követelések esetén, a közvetlen végrehajtás folytán a teljesítési határidő elteltével a követelések nem csak esedékessé, hanem egyben végrehajthatóvá is válnak. Ilyen esetben a vitatott álláspont szerint az elévülés kezdeteként csak egy időpontot, az okirat szerinti teljesítési határidőt lehet figyelembe venni és mivel a követelés más hatósági eljárás nélkül, végrehajtás útján kikényszeríthető, az elévülés megszakítására már a régi Ptk. 327. § (3) bekezdése az irányadó. {Pfv.20.910/2020/8. [18] bekezdés.} Ez azonban azt jelenti, hogy az elévülési idő megkezdődése és megszakítása nélkül már alkalmazni rendeli a (3) bekezdés rendelkezéseit, azaz a régi Ptk. 327. § (3) bekezdésébe foglalt 1.) és 2.) törvényi feltétel ez esetben nem teljesül.

- [25] A további feltételek kapcsán azt kell vizsgálni, hogy a közjegyző azon eljárása, amelynek során az arra jogosult kérelmére az általa kiállított okiratot végrehajtási záradékkal látja el, megfeleltethető-e egy olyan, a követelés érvényesítésére szolgáló bírósági igényérvényesítési eljárásnak, amelynek során végrehajtható határozat születik, mert a 3.) feltétel csak abban az esetben következik be, amennyiben a közjegyző által ezen eljárása során kiállított végrehajtási záradék végrehajtható határozatnak minősül.
- [26] Ezek megítélése során abból kell kiindulni, hogy a közjegyző a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 112. §-a és a Vht. 23/C. §-a szerint az arra alkalmas okiratot csak záradékkal látja el, de határozatot nem hoz, eljárásának alapjául kizárólag a közjegyzői okirat szolgál. A közjegyző ezen tevékenysége – bár annak során hatósági jogszolgáltató tevékenységet fejt ki –, nem ítélező tevékenység, jogvitát nem dönt el, mert a követelést, annak megalapozottságát nem vizsgálhatja (1423/B/2010. AB határozat). Eljárásával szemben ezért is biztosított a bírósági eljárás, amely törvényességi garanciát jelent az esetleges jogsértő végrehajtással szemben, a bírósági eljárás során az adósnek lehetősége van arra, hogy a követelést vitassa [46/1991 (IX.10.) AB határozat]. A közjegyző eljárása tehát nem tekinthető a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése szerinti, az elévülést megszakító eljárásnak, azaz nem teljesül a (3) bekezdés alkalmazásának 2.) és – határozat hiányában – a 3.) feltétele sem. Nem álltak ellentétben ezzel a bíróságokról szóló 1972. évi IV. törvény 39. §-ában foglaltak sem, figyelemmel arra, hogy vannak olyan eljárások, amelyek esetében a közjegyző határozattal dönt, de a záradékolás nem tartozik ezek közé.
- [27] Tény, hogy a végrehajtható határozat alapján kiállított végrehajtási lap és az olyan okirat, amelyet a közjegyző az eljárása eredményeként a végrehajtási záradékkal látott el, a Vht. 10. §-a értelmében egyaránt végrehajtható okirat. A kettő azonban csak e tekintetben feleltethető meg egymásnak, a fentiek alapján előfeltételeiket és következményeiket tekintve sem azonosak. Ezen végrehajtható okiratok kiállítása ugyanis eltérő eljárások eredményeképpen lehetséges, ebből eredően eltérő a végrehajtási lap és a végrehajtási záradékkal ellátott okirat megítélése abból a szempontból is, hogy az annak alapján elrendelt végrehajtás megszüntetése, korlátozása iránt mikor lehet pert indítani. [A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 368. §, 369. §, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 528. §] Mindebből következően nem vonható be a régi Ptk. 327. § (3) bekezdésének értelmezésébe a Vht. fogalomrendszere önmagában azért, mert a Vht. értelmében a végrehajtási záradék és a végrehajtási lap egyaránt végrehajtható okirat és így a végrehajtás során több szempontból egy elbírálás alá esnek.
- [28] A Pfv.20.910/2020/8. számú határozatban kifejtettekre tekintettel szükséges utalni arra is, hogy attól, hogy általában az tekinthető célravezetőnek, a jogosultnak még nincs jogszabályi kötelezettsége arra, hogy egy záradékolható okirat esetén követelését közvetlen végrehajtás útján érvényesítse. Ilyen kötelezettség hiányában annak elmulasztása nem vezethet jogvesztéshez, mert szabadon dönthet akár a perindítás mellett is. Aggályos jogi helyzetet eredményezne továbbá az, ha egy követelés elévülésének megszakadása a Pfv.20.910/2020/8. számú ítélet [23] bekezdésében foglaltaknak megfelelően attól függene, hogy a jogosult a követelését a közjegyzői okirat végrehajtási záradékolása vagy általa indított bírósági eljárás útján kívánja érvényesíteni. A jogszabályi rendelkezés megfelelő értelmezésével ez a helyzet elkerülhető. Az ellentétes értelmezést lényegében az az indok támasztaná alá, hogy a jogosultat rászorítja a végrehajthatóvá vált követelése mielőbbi érvényesítésére, a régi Ptk. azonban az elévülés szabályait szabadabban kezelte és nem volt erre irányuló célja. Ezen kívül ez az indok is értelmetlenné válik abban az esetben, ha a jogosult, látva a követelése

esetleges elévülését, a záradékolás helyett a bírósági igényérvényesítés útját választja. Aggályos ez a jogértelmezés azért is, mert kizárólag a követelés lejártának, esedékessé válásának időpontján alapul és így lényegesen kevesebb időt biztosít a jogosult részére követelése végrehajtás útján történő érvényesítésére, mint más esetekben.

[29] A régi Ptk. kérdéses rendelkezése Magyarország Alaptörvénye 28. cikke szerinti értelmezésének tehát az indítványozó tanács álláspontja felel meg. Nem adható a jogszabálynak olyan kiterjesztő jogértelmezés, amely nem igazodik annak kifejezett szövegéhez, így az azzal a jogalkotó által elérni kívánt célhoz és amely esetében nem következtek be a jogszabályi rendelkezés alkalmazásának a feltételei. Az ugyanis, hogy végrehajtható okirat kiállításának lehet helye, azaz lehetőség van a közvetlen végrehajtásra, nem feleltethető meg annak az esetnek, ha azt megelőzően volt folyamatban egy, az elévülést megszakító, jogérvényesítés iránti eljárás és annak eredményeképpen végrehajtható határozatot hoztak. A jogszabály alkotásakor, módosításaikor is volt lehetőség közjegyzői okiratok végrehajtási záradékkal való ellátására, a jogalkotó azonban mégsem vonta be ezt a régi Ptk. ezen rendelkezése alá, így nem vonható le olyan következtetés, hogy a jogalkotó a záradékolható közjegyzői okiratok esetében az elévülés megszakításának lehetőséget ilyen mértékben korlátozni kívánta volna. A Kúria Pfv.20.910/2020/8. számú határozatában a régi Ptk. 327. § (3) bekezdése körében adott kiterjesztő jogértelmezése a jogosult részére kifejezett jogvesztést eredményez.

[30] A jogfejlődés az elévülés megszakításának a lehetőségei szigorításának az irányába halad, de a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:25. § (3) bekezdése a régi Ptk.-hoz hasonlóan úgy rendelkezik, hogy ha az elévülést megszakító eljárás során végrehajtható határozatot hoztak, az elévülést a kötelelem megegyezéssel való módosítása és a végrehajtási cselekmények szakítják meg. Nem vitathatóan a Ptk. 6:25. § (1) bekezdés c) pontja alapján az elévülést megszakító eljárás a kötelezettrel szembeni bírósági eljárásban történő igényérvényesítést jelent. A jogalkotónak tehát a Ptk. hatálybaléptetésével sem volt olyan szándéka, hogy a végrehajtási záradékkal való elláthatóság a Ptk. rendszerében ezen rendelkezés alkalmazását tegye lehetővé.

[31] A Pfv.20.910/2020/8. számú határozat így nem áll összhangban a régi Ptk. elévüléssel kapcsolatos rendelkezéseivel és annak rendszerével. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa ezért az indítványozó tanács által felvetett elvi jelentőségű jogkérdések tekintetében arra a következtetésre jutott, hogy a régi Ptk. 327. § (1) bekezdésében felsorolt cselekmények akkor is megszakítják a követelés elévülését, ha a közjegyzői okiratba foglalt követelés végrehajtási záradékkal történő ellátásának a Vht. 23/C. § (1) és (2) bekezdése szerinti feltételei fennállnak. Ebből következően, ha a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal történő ellátásának a Vht. 23/C. § (1) és (2) bekezdése szerinti feltételei fennállnak, azonban a jogosult a közvetlen végrehajtás helyett a követelését perben érvényesíti, a követelés elévülésének a megszakítására is a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése az irányadó.

[32] A Kúria ettől eltérő tartalmú határozatai a továbbiakban nem hivatkozhatóak kötelező erejüként.

- [33] Mindezekre tekintettel a Jogegységi Panasz Tanács a Bszi. 24. § (1) bekezdés *c)* pontja, 25. §-a, 32. § (1) bekezdés *a)* pontja, 34. §-a és 40. § (1) és (2) bekezdése alapján, a bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása érdekében [Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdés] a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.
- [34] A Jogegységi Panasz Tanács határozatát a Bszi. 42. § (1) bekezdése szerint a Magyar Közlönyben, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében, a bíróságok központi internetes honlapján és a Kúria honlapján közzéteszi. A jogegységi határozat a bíróságokra a Magyar Közlönyben történt közzététel időpontjától kötelező.

Budapest, 2023. november 27.

Dr. Varga Zs. András s.k. a tanács elnöke, Dr. Puskás Péter s.k. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró, Dr. Kalas Tibor s.k. bíró, Dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró, Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. bíró, Dr. Orosz Árpád s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Suba Ildikó s.k. bíró, Dr. Szabó Klára s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Tóth Kincső s.k. bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró